Cyfenw	Rhif y Ganolfan	Rhif yr Ymgeisydd
Enw(au) cyntaf		0

TGAU

Z22-C200N20-1

C200N20-1

DYDD GWENER, 10 MEHEFIN 2022 – PRYNHAWN

CYMDEITHASEG – Cydran 2
Deall Strwythurau Cymdeithasol

1 awr 45 munud

I'r Arholwr yn Unig		
Cwestiwn	**Marc Uchaf**	**Marc yr Arholwr**
1.	**4**	
2.	**6**	
3.	**15**	
4.	**17**	
5.	**17**	
6.	**30**	
7.	**11**	
Cyfanswm	**100**	

C200N201
01

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du. Peidiwch â defnyddio beiro gel na hylif cywiro.

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ysgrifennwch eich atebion yn y lleoedd gwag priodol yn y llyfryn hwn. Os nad oes digon o le, defnyddiwch y dudalen ychwanegol yng nghefn y llyfryn, gan wneud yn siŵr eich bod chi'n rhoi'r rhif cywir ar bob cwestiwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Gallwch chi ennill marciau am ddefnyddio cysyniadau, damcaniaethau a thystiolaeth gymdeithasegol.

JUN22C200N20101

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

CJ*(X21-C200N20-1)

Arholwr yn unig

Atebwch **bob** cwestiwn.

1. Defnyddiwch y geiriau yn y blwch isod i lenwi'r bylchau yn y gosodiadau sy'n dilyn.

Carlen	amddifadedd	bwch dihangol
cynhwysiant cymdeithasol	trosedd coler wen	Murray

(a) Term sy'n golygu bod ymdrechion yn cael eu gwneud i sicrhau bod pob grŵp yn teimlo eu bod yn rhan o'r gymdeithas. [1]

....

(b) Cymdeithasegydd a astudiodd drosedd benywod. [1]

....

(c) Term sy'n cael ei ddefnyddio i ddisgrifio trosedd sy'n cael ei chyflawni gan bobl o'r dosbarth canol. [1]

....

(ch) Term sy'n cael ei ddefnyddio i ddisgrifio proses lle mae'r bai am broblemau'r gymdeithas yn cael ei roi yn annheg ar un grŵp. [1]

....

4

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

2. Edrychwch ar y wybodaeth ganlynol ac atebwch y cwestiynau sy'n dilyn.

Swyddi Uchaf Prydain 2014 – 2019

	Uwch farnwyr	Swyddogion y lluoedd arfog	Newydd-iadurwyr	ASau	Pêl-droedwyr	Enillwyr medal Olympaidd	Swyddi uchaf byd teledu, ffilm a cherddorion
Canran a aeth i ysgolion annibynnol 2014	71 %	62 %	43 %	33 %	8 %	35 %	44 %
Canran a aeth i ysgolion annibynnol 2019	65 %	49 %	44 %	29 %	5 %	31 %	38 %

*Mae ysgolion annibynnol yn ysgolion preifat lle mae'n rhaid i rieni dalu er mwyn i'w plant fynd iddynt. 7% o'r boblogaeth gyffredinol sy'n mynd i ysgolion annibynnol ym Mhrydain.

Addasiad o Ymddiriedolaeth Sutton – 'Elitist Britain' 2019

(a) Nodwch y swydd sydd â'r canran uchaf a aeth i ysgolion annibynnol yn 2019. [1]

....

(b) Nodwch y swydd sydd â'r canran isaf a aeth i ysgolion annibynnol yn 2019. [1]

....

(c) Disgrifiwch **ddau** batrwm neu duedd sydd i'w gweld yn y tabl, gan gefnogi eich ateb drwy gyfeirio at yr ystadegau yn y tabl. [4]

....

....

....

....

....

....

....

....

6

C200N201
03

Arholwr yn unig

3. (a) Diffiniwch beth yw ystyr statws. [2]

....

....

....

....

....

....

(b) Esboniwch **ddau** reswm pam gall pobl gael y swyddi pwysicaf yn y DU (*UK*). [4]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

(c) Trafodwch wahanol ddamcaniaethau cymdeithasegol am gyfleoedd bywyd a swyddi yn y DU. [9]

Yn eich ateb dylech chi drafod o leiaf **dwy** ddamcaniaeth gymdeithasegol am gyfleoedd bywyd a swyddi yn y DU.

C200N201
05

15

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

4. Edrychwch ar y wybodaeth ganlynol ac atebwch y cwestiynau sy'n dilyn.

Stereoteipiau rhywedd mewn llyfrau ysgol

Mae cwmni addysgol sy'n cynhyrchu gwerslyfrau ysgol yn bwriadu gwrthdroi (*reverse*) stereoteipiau rhywedd yn ei lyfrau. Gallai hyn gynnwys merched wedi'u gwisgo fel diffoddwyr tân, gofodwyr neu yn chwarae gyda lorïau, a bechgyn yn chwarae mewn cegin ddychmygol neu yn perfformio mewn cystadleuaeth ddawnsio.

Addasiad o Skynews.com Tachwedd 2020

(a) Disgrifiwch beth yw ystyr patriarchaeth. [2]

....

....

....

....

(b) Esboniwch **un** ffordd mae rolau gwrywaidd wedi newid yn ystod y blynyddoedd diwethaf. [2]

....

....

....

....

(c) Esboniwch **ddwy** ffordd gallai stereoteipiau o rolau rhywedd fod yn niweidiol. [4]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

(ch) Aseswch a yw gwahaniaethau rhywedd yn parhau i effeithio ar anghydraddoldeb yn y DU. [9]

Yn eich ateb dylech chi gyfeirio at dystiolaeth o **ddau** faes o fywyd o leiaf i gefnogi eich barn.

C200N201 07

17

Arholwr yn unig

5. (a) Esboniwch, gan roi enghreifftiau, beth yw ystyr dosbarth cymdeithasol. [4]

(b) Disgrifiwch **ddwy** ffordd gall pobl gael eu hecsbloetio. [4]

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

(c) 'Mae angen i bobl sy'n byw mewn tlodi newid y ffordd maen nhw'n byw er mwyn gwella eu bywydau.' Ydych chi'n cytuno â'r safbwynt hwn? [9]

Yn eich ateb dylech chi gyfeirio at dystiolaeth o **ddau** safbwynt cymdeithasegol o leiaf i gefnogi eich barn.

17

Arholwr yn unig

6. (a) Disgrifiwch beth yw ystyr y term gwyredd. [2]

(b) Amlinellwch resymau pam mae'r hyn sy'n cael ei ystyried yn ymddygiad gwyrdroëdig yn newid (*changes*) mewn cymdeithas. [5]

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

(c) Esboniwch sut mae oedran a throsedd yn gysylltiedig. [8]

Dylech chi archwilio o leiaf **dwy** ffordd bosibl yn eich ymateb.

Arholwr yn unig

(ch) Trafodwch a yw isddiwylliannau a throsedd yn gysylltiedig. [15]

Yn eich ateb dylech chi gyfeirio at safbwyntiau cymdeithasegol gwahanol am isddiwylliannau a throsedd i gefnogi eich barn.

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

30

© WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

7. Mae gofyn i chi gynnal ymchwil cymdeithasegol i ymchwilio i farn plant ysgol am fepio (*vaping*).

(a) Nodwch **un** dull ymchwil fyddai'n addas ar gyfer eich ymchwil i farn plant ysgol am fepio. [1]

....

(b) Disgrifiwch **ddau** reswm pam mae'r dull rydych chi wedi ei ddewis yn addas ar gyfer ymchwil i farn plant ysgol am fepio. [4]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

(c) Esboniwch a gwerthuswch y problemau gallwch chi eu hwynebu wrth ymchwilio i farn plant ysgol am fepio. [6]

....

....

....

....

....

....

....

....

....

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

Arholwr yn unig

11

DIWEDD Y PAPUR

ⓗ WJEC CBAC Cyf.

Trowch y dudalen.

Rhif y Cwestiwn	**Tudalen ychwanegol, os oes ei hangen.** **Ysgrifennwch rifau'r cwestiynau ar ymyl chwith y dudalen.**

Arholwr yn unig

© WJEC CBAC Cyf. (C200N20-1)